

Овсієнко Д.О., студентка,
Національний університет «Чернігівська політехніка»,
м. Чернігів, Україна
Науковий керівник: Коломієць Н.В., д.ю.н., доцент

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ НЕЗАКОННОМУ ЗАВОЛОДІННЮ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ

Враховуючи, що транспортні засоби є джерелом підвищеної небезпеки для оточуючих, забезпечення безпеки їх використання є одним із важливих завдань в країні. Незаконне заволодіння транспортними засобами позбавляє їх власників можливості реалізувати свої права відносно них, у результаті чого завдається значна шкода відносинам власності, безпеці руху, створюється загроза життю та здоров'ю громадян, що спричиняє високу суспільну небезпечність цих діянь. Проблема боротьби з незаконними заволодіннями транспортними засобами займає вагомe місце в боротьбі зі злочинністю, оскільки, дане кримінальне правопорушення заподіює суттєву майнову шкоду як окремим громадянам, так і державі в цілому, а також сприяє вчиненню дорожньо-транспортних правопорушень.

Як показали результати аналізу наукової літератури, проблеми, що пов'язані із запобіганням незаконному заволодінню транспортними засобами, мають міжнаціональний (транснаціональний) характер [1], що, безумовно, позначається на стані цієї діяльності й в Україні [2, с. 67–70]. Результати вивчення наукових джерел з означеної проблематики свідчать, що міжнародно-правові акти мають як загальний характер та стосуються питань боротьби зі злочинністю (а саме в такому сенсі здебільшого застосовується така їх назва – Загальна декларація прав людини, рішення Конгресів ООН щодо запобігання злочинності та з питань правосуддя, Віденська декларація про злочинність і правосуддя), так і локальний зміст, що стосується переважно регулювання міжнародних відносин, пов'язаних із запобіганням корупції, організованої (транснаціональної) злочинності та окремих видів злочинів, у тому числі й незаконного заволодіння транспортними засобами [1].

Важливу роль у запобіганні злочинам у міжнародно-правовому аспекті відіграють конгреси ООН із запобігання злочинності та з питань кримінального правосуддя, а в країнах ЄС – європейські конвенції з означеної проблематики. У цьому контексті заслуговує

на увагу Європейська конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, що вимагає від держав-учасниць, включаючи й Україну, яка ратифікувала цю Конвенцію у грудні 1997 р., вжити заходів для того, щоб внутрішнє (національне) законодавство розглядало як злочини певні умисні дії, зокрема, й ті, що стосуються незаконного заволодіння транспортними засобами [3, с. 39-40].

Певне значення для організації запобігання злочинам, у тому числі, пов'язаних з незаконним заволодінням транспортними засобами, має й Резолюція Ради Європи № R (97) «Про двадцять принципів боротьби з корупцією» від 6 листопада 1997 р., у якій йдеться про такі принципи, згідно з якими держави-члени повинні: гарантувати визнання національної і міжнародної корупції кримінальною; забезпечувати відповідні заходи для конфіскації і позбавлення доходів у результаті корупції; обмежувати імунітет від судового переслідування і судового рішення у випадках корупції до ступеня, необхідного в демократичному суспільстві [4]. У КК України ці принципи відображено в розділ XVII «Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг» [5].

Саме тому серед завдань нинішньої науки кримінального права України одне з важливих місць посідає вивчення різних аспектів гармонізації сучасного законодавства про кримінальну відповідальність з міжнародним правом, а також створення придатних для використання в кримінальному праві України механізмів імплементації положень ратифікованих міжнародних договорів, що містять норми кримінально-правового характеру, дослідження цих договорів з метою перетворення їх положень у норми законодавства України про кримінальну відповідальність.

Отже, як показали результати аналізу зарубіжного законодавства та практики, є всі підстави вважати, що розвиток вітчизняного кримінального права у його взаємовідносинах з міжнародними процесами та міжнародною нормативною системою не припинялися. Безумовно, це повною мірою стосується нормативно-правових джерел, що регулюють питання організації та здійснення діяльності із запобігання незаконному заволодінню транспортними засобами в Україні, з урахуванням позитивного зарубіжного досвіду з означеної проблематики.

Література

1. Хавронюк М.І. Сучасне загальноєвропейське кримінальне законодавство: проблеми гармонізації: моногр. Київ: Істина, 2005. 264 с.

2. Кулик О.Г. Злочинність в Україні на початку XXI століття: моногр. Київ: Юрінком Інтер, 2013. 272 с.

3. Колб С.О. Запобігання незаконному заволодінню транспортними засобами в Україні. Київ, 2016. 220 с.

4. Про двадцять принципів боротьби з корупцією: Резолюція Європи № R (97) 24 від 6 лист. 1997 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_845.

5. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05 квіт. 2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>. (дата звернення 06.10.2020).

УДК 34:629.734(043.2)

Осадченко І.В., Барановський Я.І., студенти,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Лихова С.Я., д.ю.н., професор

ЗНАЧЕННЯ «ЧОРНОГО ЯЩИКУ» ДЛЯ РОЗСЛІДУВАННЯ АВІАКАТАСТРОФ

Однією з основних діяльностей цивільної авіації була і залишається гарантована безпека польотів повітряних суден, перевезення пасажирів та вантажів у відповідності до норм національного законодавства, міжнародних договорів та Конвенцій. Це входить до комплексної авіаційно-транспортної системи, яка направлена на створення безпроблемних авіаперевезень без загрози життю та здоров'ю громадян.

Однак, як показує практика, трапляються випадки, коли в управлінській авіаційно-транспортній системі допускаються окремі похибки чи неточності техніко-технологічного характеру, в тому числі з поєднанням людського фактору впливу, що призводить до авіаційних подій повітряного судна. Відповідно до Конвенції з міжнародної цивільної авіації, авіаційна подія – це подія, що пов'язана з польотом пасажирів на літаку, з моменту, коли пасажир ступив на борт повітряного судна з наміром летіти на ньому, і до моменту, коли всі пасажирів залишили літак, але в результаті такого польоту пасажир загинув або був поранений за таких обставин:

- знаходження його в літаку;
- прямого контакту з будь-якою частиною літака, включаючи частини, що відірвалися (відпали) від нього;
- падіння літака на землю (його катастрофи) [1].

Авіаційна катастрофа, пов'язана з падінням повітряного судна з людьми на землю, має свої особливості розслідування подій такого